Dosarul nr. 3-1632/23

HOTĂRÂRE
În numele Legii

17 martie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediu Centru)
Instanța compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Guzun Corneliu
Grefier Fedișin Adelina

examinând în ședință de judecată publică cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Borțoi Tudor către Consiliul Municipal Chișinău privind constatarea faptului și repararea prejudiciului material și moral,

constată:

La data de 05 iulie 2023 reclamantul Borțoi Tudor a depus cerere de chemare în judecată către Consiliul Municipal Chișinău privind constatarea faptului și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat următoarele. În fapt Borțoi Tudor, este proprietarul unui apartament, care este ocupat de sistemul centrului de distribuție a agentului termic al blocului locativ de un șir de ani.

Indică că, ocupațiunea este realizată prin deteriorarea semnelor de hotar, care au fost formate din pardoselile de beton și de lemn.

Totodată, apartamentul reclamantului este deteriorat de un șir de ani în proporții mari prin menținerea de către Pârât a centrului de distribuție a agentului termic în stare deplorabilă și exploatarea lui periodic în stare avariată.

Susține că potrivit răspunsurilor pârâtului la petițiile reclamantului este constatat faptul că blocul locativ este gestionat de către Asociația APLP 50/142, iar prin hotărâre de judecată este constatat faptul că bunul imobil este supus deteriorării din anul 2005.

Atestă că prin încheierile Executorilor judecătorești este constatat faptul că sumele adjudecate pentru prejudiciile cauzate de către Asociația APLP 50/142 este imposibil de executat, iar prin încheierea judecătorească Asociația APLP 50/142 este dată în căutare din anul 2016.

Notează, că potrivit Legii Nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală art. 14 și Legii Nr. LP121/2007 din 04.05.2007 privind

administrarea și dezetatizarea proprietății publice, art. 9, se constată că „împuternicirile de proprietar al patrimoniului unității administrativ-teritoriale sânt exercitate de consiliul local în numele unității administrativ- teritoriale. ”

Totodată, potrivit alin. 5 al art. 934 din CC: „Debitorul răspunde pentru fapta reprezentantului său și a persoanelor cărora le-a încredințat executarea obligației în aceeași măsură ca pentru propria faptă".

Prin urmare, pârâtul răspunde pentru fapta gestionarului în aceeași măsură ca pentru propria faptă.

În legătură cu cele menționate reclamantul a depus către Pârât un set de petiții cu problema în cauză, la care pârâtul în unele cazuri a refuzat să dea răspuns, iar în altele a manifestat un refuz categoric de a le soluționa în procedura administrativă.

Mai mult, la data 14.04.2023 cu nr. intrare 189 reclamantul a depus către pârât o declarație prin care s-a invocat faptul că prin deteriorarea de către CMC a semnelor de hotar s-a tulburat posesia domiciliului și s-a încălcat dreptul la proprietate privată.

Însă, răspuns la petiție de la pârât nu a fost primit în termenul prevăzut de art. 60 din CA. În legătură cu acest fapt reclamantul a repetat solicitarea prin petiția cu nr. 3209 din 17.05.2023 la care tot nu a primit la timp un răspuns.

Mai târziu, la data 18.05.2023 cu nr. intrare 257 reclamantul a înaintat către pârât o declarație prin care s-a invocat faptul de deteriorare intenționată a bunului de către pârât în proporții deosebit de mare, la care răspuns în termeni legali nu a fost primit.

Totuși, ulterior de la Pârât s-a recepționat prin Poșta Moldovei un act administrativ individual cu caracter informativ - consultativ (nr. 1-01/1-189 din*****.05.2023), prin care s-a adus la cunoștință că litigiul dintre părți „la momentul actual se examinează de către instanțele judecătorești”

Mai mult, la declarația repetată a recepționat de la pârât peste an un răspuns cu nr. 1- cu nr. 01/1-300 din 05.09.202***** cu mențiunea că anterior a fost informat despre subiectul abordat în petiție.

Astfel, toate acțiunile reclamantului de coroborare cu pârâtul privind remedierea problemei în cauză au eșuat.

Notează, că pârâtul timp de un an jumate menține în vigoare actele care au fost emise cu încălcarea a termenului prescris de emitere în procedura administrativă a actelor individuale și care sunt nefavorabile pentru reclamant din motivul, că, are loc menținerea pe un termen neprevăzut a situației de tulburare a posesiei; și are loc menținerea pe un termen neprevăzut a procesului de deteriorare a bunului imobil.

Mai mult, pârâtul timp de un an jumate încalcă drepturile lui Borțoi Tudor la domiciliu și la proprietatea privată prin constrângere a posibilității, cel puțin:

1) de a dispune de bunul imobil ca domiciliu și reședință

2) de a vinde și de a lăsa ca moștenire bunul imobil în calitate de domiciliu,
3) de a o ipotechezi sau de a dona bunul imobil în calitate de domiciliu.
4) de a dispune de terenul bunului imobil.

Prin urmare, din partea pârâtului se manifestă o rea-credință în procedura administrativă prin constrângea drepturilor fundament ale omului și prin acțiuni de cauzare a prejudiciilor materiale și morale în proporții deosebit de mari.

Totodată, la pârât se manifestă rea-credința în ședință de judecată prin aducerea în referințele sale a informației necorespunzătoare la capitolul proprietar al blocului locativ și gestionarul lui, date care contravin Deciziei Consiliului municipal Chișinău nr.4/15 din 13.05.2014 (0100.15/194256) care constatată că pârâtul este proprietar al blocului locativ.

Mai mult, prin facturile de plată la serviciile comunale, reclamații și Hotărâri de judecată se constată faptul că cu drept de gestionar ai blocului locativ sunt: Asociația Coproprietarilor în Condominiu nr. 56/278; Asociația de Proprietari din Condominiu nr. A0130-0124; întreprinderea Municipală ÎMGFL nr. 11.

Susține că o consecință a relei-credințe a pârâtului este cauzarea timp de un an jumate a prejudiciilor materiale prin impunerea familiei la cheltuieli de detașare din domiciliul deteriorat și ocupat de proprietatea municipală.

Cheltuielile de detașare în mun. Chișinău pot fi calculate potrivit prevederilor pct. 21 al Hotărârii Guvernului nr. 10 din 5 ianuarie 2012 al Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova: „în cazul în care nu sunt prezentate documentele confirmative a cheltuielilor de locațiune, aceste cheltuieli se compensează personalului delegat în mărime de 50% din plafonul-limită de cazare pentru fiecare noapte aflată în deplasare”.

Totodată, plafonul-limită de cazare în Republica Moldova pentru categoria persoanelor „A” este 1000 lei, potrivit https://www.contabilsef.md/ro-normele-diumelor-i-plafoanele-de-cazare-pe- categorii-a-persoanelor-delegate-ru-normele-diumelor-i-plafoanele-de-cazare-pe-categorii-a- persoanelor-delegate-en-52931.

Astfel, prejudiciul cauzat familiei prin formarea dificultăților de cazare poate constitui suma 540 zile x 500 lei cazare x 3 persoane = 810 000 lei.

Mai mult, cheltuielile de detașare constituie și nașterea dificultăților timp de un an jumate de hrană, de diferite servicii, inclusiv pentru costul transportului pe teritoriul localității și pentru alte cheltuieli.

Potrivit normei diurnei pe zi a Hotărârii Guvernului nr. 10 din 5 ianuarie 2012 al Regulamentului cu privire la delegarea salariaților entităților din Republica Moldova și https://www.contabilsef.md/ro-normele-diumelor-i-plafoanele-de-cazare-pe-categorii-a-persoanelor- delegate-ru-normele-diurnelor-i-plafoanele-de-cazare-pe-categorii-a-persoanelor-delegate-en-52931 pentru cazul persoanelor din categoria 1 în mun. Chișinău plafonul de urnă constituie 250 lei de persoană. Astfel, suma prejudiciului cauzat familiei prin formarea dificultăților de hrană și

diferite servicii poate constitui suma 540 zile X 250 lei diurna X 3 persoane = 405 000 lei

În continuare reține că o altă consecință a relei-credințe a pârâtului este prejudiciului material cauzat prin imposibilitatea de a dispune de terenul bunul imobil.

Astfel, Pârâtul a lipsit familia reclamantului timp de un an jumate de renta de superficie, care prin Hotărâre de judecată este stabilită în anul 2016 la plata lunară de către gestionarul blocului locativ a sumei 3000 lei.

În prezent, sumă în cauză necesită a fi actualizată prin indexare la sfârșitul anului 202***** care potrivit Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova (https://statbank.statistica.md/pxweb/application/calculatoripc/) suma 3000 lei indexată la momentul stabilit prin Hotărârea de judecată și până în prezent (septembrie a.2024) va constitui suma 5722,3 lei la un indice de consum de 190,74%.

Așadar, prejudiciul material cauzat de către pârât prin acțiuni de tulburare de posesie poate constitui suma de, cel puțin: 5 722,3 lei x 18 luni = 103 001,4 lei.

Deci, din cele menționate mai sus se poate de constatat că pârâtul prin rea-credință a cauzat familiei Borțoi Tudor daunele materiale în proporții deosebit de mari și esențiale de pe pozițiile art. 126 din Codul penal.

Mai mult, prin lezarea de către Pârât a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului prejudiciul moral cauzat familiei reclamantului poate fi calificat cu grad deosebit de mare de pe pozițiile art. 126 din Codul penal.

Prin urmare, în temeiul alin. 2 al art. 24 din CA, alin. 1 al art. 53 din Constituția Republicii Moldova, alin. 4 al art. 934 din CC, alin. 1 și 2 ai art. 2006 din Cod civil consideră că prejudiciile cauzate de către pârât familiei Borțoi pot fi despăgubite: prejudiciul material cu suma totală 1 318 001,4 lei, dintre care: 810 000 lei - cazarea familiei, 405 000 lei - diurna familiei și 103 001,4 lei - renta de superficie neobținută; prejudiciul moral cu suma totală de circa 100 000 lei.

Totodată, consideră că în viitor pârâtul va îngrădi dispunerea de domiciliu și de terenul lui prin menținerea centrului de distribuție a agentului termic în locuința reclamantului.

În legătură cu acest fapt consideră că este oportun de a cere ca Pârâtul să despăgubească fiecare zi de constrângere a drepturilor fundamentale ale omului cu suma zilnică 7 972,3 lei, dintre care: 1500 lei - cazarea familiei, 750 lei - diurna familiei și cu suma lunară 5 722,3 lei pentru renta de superficie.

Solicită reclamantul în cererea de chemare în judecată concretizată: Constatarea lezării de către Consiliul Municipal Chișinău a drepturilor fundamentale ale omului cu cauzarea prejudiciilor în proporții deosebit de mari și esențiale pentru familia Tudor Borțoi;

Încasarea din contul Consiliului Municipal Chișinău în beneficiul lui Borțoi Tudor a sumei totale 1 318 001,4 lei pentru despăgubirea prejudiciului material cauzat prin tulburare de posesie și prin deteriorare intenționată a bunurilor;

Încasarea în viitor din contul Consiliului Municipal Chișinău în beneficiul lui Borțoi Tudor a sumei totale 7 972,3 lei în zi, pentru prejudiciului material care va fi în viitor cauzat prin tulburare de posesie și prin deteriorare intenționată a bunurilor;

Încasarea din contul Consiliul Municipal Chișinău in beneficiul lui Borțoi Tudor a sumei 100 000 lei pentru despăgubirea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea continuă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În ședința de judecată reclamantul Borțoi Tudor a susținut integral cererea de chemare în judecată.

Reprezentantul Consiliului Municipal Chișinău în ședința de judecată nu s-a prezentat deși a fost înștiințat legal despre data desfășurării ședinței.

Totodată, instanța va reține că, la materialele cauzei este prezentă referința autorității pârâte, potrivit căreia ultima acțiunea nu o recunoaște și solicită respingerea acesteia ca fiind neîntemeiată, pe următoarele motive de fapt și de drept.

Indică că, reieșind din conținutul cererii de chemare în judecată și din materialele anexate reiese că reclamantul a adresat la 14 aprilie 2023 în adresa Consiliului municipal Chișinău o declarație înregistrată cu nr. 189 cu solicitarea 1) să-i fie despăgubit prejudiciul material cauzat de către CMC prin ocupațiune continue a locuinței cu suma totală de 46274*****3 lei; 2) să fie despăgubit prejudiciul moral cauzat de către CMC prin încălcarea continuă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului cu suma totală de circa 100000 lei.

Susține reclamantul Borțoi Tudor că răspuns la declarație în termenii prevăzuți la art. 60 din Codul administrativ nu a fost primit, astfel a considerat că, prin abuz de drept subiectiv, stipulat în prevederile art. 3; 5 și 8 din Legea nr. 75 cu privire la locuințe și art. 11 din Legea nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, CMC a manifestat în repetate rânduri un refuz categoric de examinare administrativă și respectării rigorilor legii în legătură cu acest fapt la 05 iulie 2023 a fost nevoit a se adresa cu o acțiune în instanța de contencios administrativ.

Cu referire la pretenția privind nesoluționarea de către Autoritatea administrației publice locale în termen a petiției reclamantului Borțoi Tudor din 14 aprilie 2023, menționează următoarele:

Prin scrisoarea cu nr. 1-01/1-189 din***** mai 2023 Consiliul municipal Chișinău a informat petiționarul Borțoi Tudor despre rezultatul examinării declarației înregistrată în cadrul Primăriei mun. Chișinău cu nr. 189 la 14 aprilie 2023, după cum urmează: „Cerința cu privire la repararea de către Consiliul municipal Chișinău a prejudiciului material și moral, la momentul actual se

examinează de către instanțele judecătorești, fapt ce face imposibil satisfacerea solicitării dvs. invocate în cerere.

În acest context, urmează ca instanțele judecătorești în ultima etapă să se pronunțe asupra cerinței invocate prin pronunțarea unei hotărâri definitive și irevocabile, care va fi investită cu formulă executorie pentru toți participanții la proces, la care Consiliul municipal Chișinău se va conforma acesteia.

Prezentul răspuns, poartă un caracter informativ-consultativ"

În continuare indică că la 17 mai 2023 prin poștă electronică petiționarul Borțoi Tudor se adresează către Consiliul municipal Chișinău cu o declarație repetată înregistrată în cadrul Primăriei mun. Chișinău cu nr. 3209 , cu același conținut și aceleași solicitări.

A treia declarație petiționarul Borțoi Tudor o adresează în adresa Consiliului municipal Chișinău la 18 mai 2023 fiind înregistrată în adresa Primăriei mun. Chișinău cu nr. 257 prin care solicită să fie despăgubit de către Consiliul municipal Chișinău pentru prejudiciul material cauzat cu suma totală de 1 429 883,2 lei și pentru prejudiciul moral cu suma totală de 100 000 lei.

Prin răspunsul nr. 1-01/1-257 din 14 iunie 2023 a Consiliului municipal Chișinău, Borțoi Tudor a fost informat după cum urmează: „ Potrivit art. 80 alin. (2) și (3) din Codul administrativ, (1) În cazul în care un petiționar adresează aceleiași autorități publice mai multe petiții cu același obiect, acestea se conexează, petiționarul urmând să primească un singur răspuns care trebuie să facă referire la toate petițiile depuse; (3) Dacă după expedierea răspunsului se depune o nouă petiție de același petiționar, cu același obiect, aceasta nu se examinează și se conexează la dosarul inițial.

Prin scrisoarea cu nr. 1-01/1-189 din*****.05.2023 anterior ați fost informat despre subiectul abordat în petiție.

Totodată, la etapa actuală în instanța de judecată Judecătoria Chișinău (sediul Râșcani) dosar nr. 3-2743/2021 se află pe rol acțiunea în contencios administrativ intentată în baza cererii de chemare în judecată depusă de către Borțoi Tudor împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la anularea actului administrativ defavorabil, și obligarea emiterii uni act administrativ favorabil, cu repararea prejudiciului material și moral și o altă acțiune în procedura de contencios administrativ în aceiași instanță dosar nr. 3-1801/2022 intentată în baza cererii de chemare în judecată depusă de Borțoi Tudor împotriva Consiliului municipal Chișinău cu privire la restabilirea reședinței cu repararea prejudiciului.

Astfel, potrivit prevederilor art. 81 alin. (1) Cod administrativ, în cazul în care actul administrativ individual al autorității publice depinde de un act, o operațiune preliminară sau de un raport juridic care trebuie constatat de o altă autoritate publică ori formează obiectul unei alte proceduri administrative sau judiciare pendinte, autoritatea publică suspendă procedura administrativă până la emiterea

actului administrativ respectiv, efectuarea operațiunii administrative respective sau până la emiterea unei hotărâri judecătorești definitive”.

Consideră că, Autoritatea publică locală a prezentat informația la cele solicitate de către Borțoi Tudor prin declarațiile sale nr. 189 din 14.04.2023; nr. 3209 din 17.05.2023 și nr. 257 din 18.05.2023, astfel, a fost pusă la dispoziția acestuia în termen răspunsul Consiliului municipal Chișinău nr. nr. 1-01/1-189 din*****.05.2023, și repetat răspunsul nr. l- 01/1-257 din 14.06.2023, iar petiționarul nu poate să pretindă că răspunsul la cerere să-i fie dat conform propriei sale formulări sau într-un anumit sens, după dorința personală, stabilirea răspunsului fiind atribuit exclusiv autorității publice competente.

Totodată, reieșind din toate declarațiile reclamantului Borțoi Tudor adresate Autorităților administrației publice locale cu nr. 189 din 14.04.2023; nr. 3209 din 17.05.2023 și nr. 257 din 18.05.2023 au același obiect și conținut cum ar fi despăgubirea de către Consiliul municipal Chișinău a prejudiciului material cauzat prin ocuparea continue a locuinței cu suma totală de 462 744,3 lei; și despăgubirea de către Consiliul municipal Chișinău a prejudiciului moral de încălcare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului în suma de 100 000 lei.

Astfel, consideră că, pentru angajarea răspunderii pentru prejudiciul cauzat sunt necesare întrunirea condițiilor generale ale răspunderii delictuale, și anume: prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal și vinovăția, lipsă unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții, astfel nu poate exista răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu.

În continuare menționează că, potrivit datelor din Registrul bunurilor imobile, blocul locativ cu nr. cadastral ***** din str. *****, ***** mun. ***** este înregistrat în proprietatea statului Republica Moldova și se află în gestiunea APLP nr. 50/142, investită cu împuterniciri și obligațiuni ce țin de administrare, întreținere și exploatare eficientă a imobilelor cu destinație de locuințe.

Totodată, potrivit art. 11 alin. (1) al Legii nr. 187 cu privire la condominiu din 14.07.2022, părți comune din condominiu sunt următoarele:

b) clădirea propriu-zisă cu toate anexele, elementele de echipament comun, inclusiv părțile de infrastructură aferente acesteia care traversează unitățile și părțile comune;

c) fundația, locurile de trecere, scările și casa scărilor, coridoarele, pereții perimetrali și despărțitori dintre proprietăți și/sau spații comune și subsolul, destinate folosinței în comun, coșurile de fum, holurile, rețelele de alimentare cu apă potabilă și apă caldă menajeră și rețelele de canalizare, rețelele electrice, de comunicații electronice, de alimentare cu energie termică și gaze de la

branșament/racord până la punctul de distribuție către unitățile aflate în proprietate exclusivă, canalele pluviale, paratrăsnetele, antenele colective, podul și pivnițele, destinate folosinței în comun, boxele, spălătoria, uscătoria, ascensorul, interfonul (partea de instalație de pe proprietatea comună) rezervoarele de apă, centrala termică proprie a clădirii, tubulatura de evacuare a deșeurilor menajere, structura de rezistență, fațadele, acoperișul, terasele.

Concomitent, conform art. 20 al Legii nr. 1324-XII din 10.03.1993, privatizarea fondului de locuințe, întreținerea și repararea locuințelor privatizate din imobilele privatizate parțial se efectuează din mijloacele proprietarilor acestora, respectându-se cu strictețe regulile de exploatare a locuințelor, de întreținere a imobilelor și a terenurilor de pe lângă ele, regulile și normele de exploatare a sistemelor inginerești interioare.

Art. 21 al aceleași legi, stabilește că proprietarii de locuințe participă la cheltuielile comune de întreținere a locurilor de uz comun, a terenurilor de pe lângă imobil, de reparația curentă și capitală a imobilului și a sistemelor inginerești interioare.

Totodată, deținerea în proprietate a bunului presupune și obligația corelativă a proprietarului de a întreține bunul său, or, o terță persoană nu poate fi responsabilă pentru aceasta decât în măsura în care o asemenea obligație apare în temeiul legii, al actului juridic sau a delictului.

Astfel, reieșind din faptul că, declarațiile lui Borțoi Tudor nu au fost întemeiate în baza unei anumite legi sau a unui act juridic, precum și că nu s-au prezentat careva probe confirmative ce ar demonstra faptul tulburării continuă de posesie și încălcarea dreptului la proprietatea privată de către Consiliul municipal Chișinău, cerința specificată în declarații urmează a fi respinsă.

Ținem să menționeze că expertiza judiciara anexată de reclamant a fost efectuată după cum constată încă în anul 2006 (post factum) când deja prejudiciul a fost cauzat, și că acesta este unicul act care stabilește extra măsuri suplimentare pe lângă efectuarea reparațiilor curente planificate anual. Este de părerea că această expertiză urma să fie prezentată, sau un act precum că se necesită reparații capitale până în anul 2005, pentru ca instanța să poată admite această cerere de chemare în judecată ca un fapt constatat asupra căror-va acțiuni/inacțiuni, și nu după ce se solicită deja prejudiciu material post-factum.

În acest context, Consiliul municipal Chișinău consideră că în cazul în care instanța de judecată a apreciat acțiunea de bază ca admisibilă, atunci cererea de chemare in judecată depusă de către Borțoi Tudor urmează a fi respinsă ca neîntemeiată și nefondată.

Cu referire la cererea privind concretizarea pretențiilor în acțiunea de bază.

În conformitate cu art. 5 alin. (1) Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

(2) Nici unei persoane nu i se va refuza apărarea judiciară din motiv de inexistență a legislației, de imperfecțiune, coliziune sau obscuritate a legislației în vigoare.

Urmează a se reține și prevederile art. 17 din Codul administrativ al RM, care stipulează că „Drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă".

Art. 20 Cod administrativ, statuează că „Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revindecat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod".

În conformitate cu art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contencios administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare printr-o încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ, stabilește că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208.

În acest context, potrivit art. 209 alin. (1) Cod administrativ acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen curge de la:

a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia;

b) data comunicării sau notificării actului administrative individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.*****5 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător.

Astfel, în speța dată s-a constatat cu certitudine că reclamantul înaintând direct acțiunea în instanța de judecată nu a respectat procedura prealabilă o condiție obligatorie impusă de legislația în vigoare (art. 208 alin. (1) Cod administrativ Respectarea procedurii prealabile alin. (1) În cazurile prevăzute de lege, până la înaintarea acțiunii în contencios administrative, se va respecta procedura prealabilă).

Conform prevederilor art. 69 alin. (1) Cod administrativ, este specificat că:

Procedura administrativă se inițiază la cerere sau din oficiu. Procedura din oficiu începe odată cu efectuarea primei acțiuni procedurale, iar cea inițiată la cerere se consideră inițiată din momentul depunerii cererii.

Prin cererea de concretizarea pretențiilor înaintată de reclamantul Borțoi Tudor la 21 octombrie 2024 constată că aceasta este întemeiată conform art. 206 alin. (1) lit. d) Cod administrativ acțiune în constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare).

Astfel, având în vedere de cele solicitate de reclamant în cererea de concretizare, precum și de normele legale citate supra, consideră că reclamantul la 21 octombrie 2024 a înaintat în instanța de judecată o acțiune nouă fără a respecta procedura prealabilă prevăzută la art. 207 alin. (2) lit. f) Cod administrativ.

Deduce că, reclamantul încearcă să-și exercite drepturile procedurale după începutul dezbaterilor judiciare si cererea sa cu privire la concretizarea cerințelor constituie o acțiune nouă, care poate fi depusă în ordinea prevăzută de legislația administrativă.

Totodată, reclamantul Borțoi Tudor nu a concretizat pretențiile sale prin prisma prevederilor art. 206 Cod administrativ, precum și să indice/precizeze actul administrativ contestat sau care act să fie obligat Consiliul municipal Chișinău de a-l emite, după caz, circumstanțe ce denotă desconsiderare față de prevederile Codului administrativ în acest caz consideră necesar de a declara cererea de concretizarea acțiunii drept una inadmisibilă.

Suplimentar, este de reținut că, în cererea de concretizarea acțiunii reclamantul solicită constatarea lezării de către Consiliul municipal Chișinău a drepturilor fundamentale ale omului cu cauzarea prejudiciilor în proporții deosebit de mari și esențiale pentru familia Borțoi Tudor, ultimul nu a prezentat dovada adresării la autoritatea publică competentă cu o cerere de constatare, or, art. 208 alin. (5) Cod administrativ prevede expres că: ”o acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

Raportând la caz prevederile menționate în cumul cu invocările reclamantului în acțiunea de concretizare, conchide că, pentru admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ trebuie să se urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat care urmează a fi dedus din susținerile formulate prin cererea de chemare în judecată, în conținutul căreia urmează a fi invocată vătămarea dreptului propriu, deoarece expresiile utilizate în textul art. art. 17, 38 și 189 Cod administrativ de „drept vătămat” și de „încălcarea unui drept al său” se referă la drepturi subiective concrete, fiind excluse așa numitele drepturi prin ricoșeu, ipotetice, iluzorii sau

virtuale, precum și acțiunile populare actio popularis, or, atât în cererea inițială cât și în cererea de concretizare, la cerințe se menționează despre familia Borțoi la general, fără însă a fi nominalizați expres membrii acestuia cărora se prezumă le-a fost încălcat careva drepturi.

În același context, protecția efectivă a drepturilor subiective potrivit art. art. 20, 36, 38, 189 și 219 Cod administrativ impune instanței de judecată obligația de a reține spre examinare doar acțiunile ce denotă un caracter serios, adică un interes imediat și practic pentru reclamant de pe urma promovării și rezultatului acțiunii în contenciosul administrativ, fapt ce nu se confirmă în persoana reclamantului în prezenta cauză. Astfel, în speță reclamantul nu a probat necesitatea protecției anumitor drepturi subiective pe calea acțiunii în contestare.

Ce ține de cerințele cu privire la încasarea prejudiciului, este de reținut prevederile art. 60 alin.(3) Cod Administrativ, care prevede că: în cazul depunerii cererii privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul cauzat prin emiterea unui act administrativ individual sau normativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care hotărârea instanței de judecată prin care s-a anulat actul administrativ ilegal a rămas definitivă. Dacă autoritatea publică a anulat un act administrativ ilegal, termenul general începe să curgă din data în care decizia cu privire la anularea actului administrativ ilegal a rămas incontestabilă.

Suplimentar este de reținut că, instituirea exigențelor de admisibilitate nu urmăresc restrângerea accesului liber la justiție, de care, în mod evident, cel interesat beneficiază în condițiile legii, ci exclusiv instaurarea unui ordini juridice indispensabile circuitului constituțional prevăzut în art. 20 din Constituție, prevenindu-se, astfel, abuzurile și asigurându-se protecția drepturilor și intereselor legitime ale celorlalte părți.

Astfel, sub aspect procesual, accesul liber la justiție se materializează în prerogativele pe care le implică dreptul la acțiune, ca aptitudine legală ce este recunoscută de ordinea juridică oricărei persoane fizice sau juridice care pretinde un drept împotriva unei alte persoane ori are un interes pentru constatarea existenței sau inexistenței unui drept.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că reclamantul a înaintat cererea de concretizare fără a îndeplini cerințele legale, Consiliul municipal Chișinău ajunge la concluzia că, cererea de concretizarea pretențiilor urmează a fi declarată inadmisibilă potrivit prevederilor art. 207 alin. (2) lit. h), alin. (4); Cod Administrativ.

Audiind explicațiile părților, studiind materialele cauzei în raport cu argumentele părţilor litigante, instanţa de judecată consideră că, acţiunea lui Borțoi Tudor este neîntemeiată și urmează să fie respinsă, reieşind din

următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) Cod administrativ, *prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.*

Conform art. 3 din Codul administrativ, *legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținându-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.*

Conform prevederilor art.17 Cod administrativ, *drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.*

Potrivit prevederilor art. 18 al Codului administrativ, *interesul public vizează ordinea de drept, democrația, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și obligațiile acestora, satisfacerea necesităților sociale, realizarea competențelor autorităților publice, funcționarea lor legală și în bune condiții.*

Art. 22 alin. (1) Cod administrativ, *statuează că, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.*

În corespundere cu art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, *fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.*

Conform art.189 alin.(1) Cod administrativ al RM, *orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.*

În acord cu prevederile art.206 alin.(1) lit. d), (2) Cod administrativ*, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare).*

(2) Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației cînd se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 209 alin.(3) Cod administrativ, *pentru acțiunea în realizare,*

acțiunea în constatare și acțiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.

În privința admisibilității acțiunii instanța reține că, la data de 27 noiembrie 2024, prin referință, pârâtul Consiliul Municipal Chișinău a solicitat declararea inadmisibilității acțiunii înaintate de reclamant în baza art. 207 alin. (2) lit. h) Cod administrativ.

Astfel, se va reține că, potrivit art. 207 alin. (2) lit. h) Cod administrativ, acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special cînd: nu sînt întrunite condițiile prevăzute la art. 208.

Totodată potrivit art. 208 alin.(5) Cod administrativ, o acțiune în constatare este admisibilă numai dacă reclamantul s-a adresat anterior la autoritatea publică competentă cu cerere de constatare.

În acest sens instanța de judecată va respinge argumentele pârâtului, or, reclamantul Borțoi Tudor anterior depunerii cereri de chemare în judecată a s-a adresat Consiliului Municipal Chișinău cu cereri de constatare.

Astfel, se va reține că reclamantul la data de 14.04.2023; 17.05.2023 și respectiv18.05.2023, s-a adresat Consiliului Municipal Chișinău cu cereri privind repararea prejudiciului material cauzat prin ocupațiunea continuă a locuinței cu suma de 462 744,3 lei; repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea continuă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului cu suma de circa 100 000 lei (f.d.4, 7, și 10 dosar administrativ).

Or, se va reține că cererea în constatare nu înseamnă nemijlocit solicitarea recunoașterii dreptului la despăgubiri sau emiterea unei decizii finale de către autoritate asupra pretenției materiale sau morale, ci doar exprimarea unei poziții oficiale privind existența sau inexistența unei situații juridice. În cazul de față, adresarea prealabilă a reclamantului Borțoi Tudor către Consiliul Municipal Chișinău cu o astfel de solicitare echivalează cu îndeplinirea condiției prevăzute de art. 208 alin. (5) Cod administrativ, întrucât prin această cerere reclamantul a urmărit constatarea lezării de către Consiliul Municipal Chișinău a drepturilor fundamentale ale familiei Borțoi, constatare care, nemijlocit ar servi temei pentru repararea prejudiciului moral și material cauzat prin această încălcare.

Nu în ultimul rând se va reține că, potrivit art. 219 alin.(2) Cod administrativ, *Iinstanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.*

Prin urmare argumentele autorității pârâte în acest sens urmează a fi respinse ca neîntemeiate.

În astfel de circumstanțe, fiind respectată procedura de depunere a acțiunii în

contencios administrativ, instanța de judecată va examina fondul cauzei.

În continuare, din actele cauzei, cât și explicațiile date de participanții la proces, s-a constatat cu certitudine faptul că, reclamantul Borțoi Tudor este proprietarul apartamentului nr.***** din mun. ***** str. *****,*****

La data de 14 aprilie 2023 reclamantul Borțoi Tudor, a depus cerere în adresa Consiliului Municipal Chișinău prin care a solicitat: despăgubirea prejudiciului moral cauzat prin ocupațiunea continuă a locuinței cu suma totală de 562 744,3 lei; despăgubirea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea continuă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului cu suma totală de circa 100 000 lei (f.d.4 dosar administrativ).

Prin răspunsul nr. 1-01/189 din 16.05.2023, Consiliul Municipal Chișinău a comunicat despre imposibilitatea satisfacerii solicitării reclamantului având în vedere că cerința cu privire la repararea prejudiciului material și moral la moment se examinează de către instanțele de judecată (f.d.5 dosar administrativ).

La data de 17 mai 2023 reclamantul Borțoi Tudor, a depus cerere repetată în adresa Consiliului Municipal Chișinău prin care a solicitat: despăgubirea prejudiciului moral cauzat prin ocupațiunea continuă a locuinței cu suma totală de 562 744,3 lei; despăgubirea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea continuă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului cu suma totală de circa 100 000 lei (f.d.7 dosar administrativ).

La data de 18 mai 2023 reclamantul Borțoi Tudor, a depus cerere repetată în adresa Consiliului Municipal Chișinău prin care a solicitat: despăgubirea prejudiciului moral cauzat prin ocupațiunea continuă a locuinței cu suma totală de 562 744,3 lei; despăgubirea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea continuă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului cu suma totală de circa 100 000 lei (f.d.10 dosar administrativ).

Prin răspunsul nr. 1-01/257 din 14.06.2023, Consiliul Municipal Chișinău a comunicat faptul că reclamantul anterior prin scrisoarea nr. 1-01/189 din 16.05.2023 a fost informat despre subiectul abordat în petițiile din 17 mai 2023 și respectiv 18 mai 2023 (f.d.8 dosar administrativ).

În continuare în partea ce ține nemijlocit de cerința reclamantului privind Constatarea lezării de către Consiliul Municipal Chișinău a drepturilor fundamentale ale omului cu cauzarea prejudiciilor în proporții deosebit de mari și esențiale pentru familia Tudor Borțoi se va reține că, reclamantul contrar art. 93 alin.(1) Cod administrativ, nu a probat lezarea de către Consiliul Municipal Chișinău a drepturilor fundamentale ale omului cu cauzarea prejudiciilor deosebit de mari și esențiale pentru familia Borțoi.

Or, instanța reiterează că potrivit Extrasului din Registrul bunurilor imobile, reclamantul Borțoi Tudor este proprietarul apartamentului nr.***** din mun. ***** str. ********** cu nr. cadastral **********

Totodată urmează fi reținut că, blocul locativ cu nr. cadastral ***** din strada *****,*****un. *****, se află în gestiunea APLP nr. 50/142.

În continuare potrivit art. 20 al Legii privatizării fondului de locuințe nr. 1324 din 10.03.1993*, întreţinerea şi reparaţia locuinţelor privatizate din imobilele privatizate parţial se efectuează din mijloacele proprietarilor acestora, respectîndu-se cu stricteţe regulile de exploatare a locuinţelor, de întreţinere a imobilelor şi a terenurilor de pe lîngă ele, regulile şi normele de exploatare a sistemelor inginereşti interioare.*

Potrivit art. 21 al aceleași Legi, rezultă că*, proprietarii de locuinţe privatizate participă la cheltuielile comune de întreţinere a locurilor de uz comun, a terenurilor de pe lîngă imobil, de reparaţie curentă şi capitală a imobilului, a sistemelor inginereşti interioare. Cota de cheltuieli se stabileşte în funcţie de suprafaţa locativă ocupată şi de numărul de persoane care locuiesc pe ea, fapt ce se consemnează în clauzele contractelor de întreţinere şi deservire a locuinţelor şi a terenurilor aferente blocurilor de locuinţe.*

Totodată, conform Anexei nr.3 din Regulamentul cu privire la modul de prestare şi achitare a serviciilor locative, comunale şi necomunale pentru fondul locativ, contorizarea apartamentelor şi condiţiile deconectării acestora de la/ reconectări la sisteme de încălzire şi alimentare cu apă, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.191 din 19.02.2002, *locatarii efectuează din cont propriu lucrări de întreținere şi reparaţie a apartamentelor, neincluse în plata pentru deservire a tehnică și reparații a blocului locativ.*

Astfel, instanța de judecată conchide că, proprietarului locuinței îi revine obligația de a efectua lucrări de întreținere și reparație a apartamentului.

Totodată, în speță nu s-a constatat faptul că, prin acțiunile/inacțiunile sale, Consiliul Municipal Chișinău, tulbură posesia și deteriorează intenționat bunurile aflate în proprietatea lui Borțoi Tudor. Or, încălcarea dreptului de proprietate privată, presupune realizarea unei acţiuni/inacțiuni îndreptate spre atentarea asupra oricăruia din atributele dreptului de proprietate: posesie, dispoziţie şi folosinţă, astfel încălcarea dreptului de proprietate nu poate fi apreciată ca fiind o prezumție, acesta urmând a fi probată în mod corespunzător de către partea care invocă această încălcare.

Cu atât mai mult nu pot fi reținute argumentele reclamantului precum că, ocupațiunea este realizată prin deteriorarea semnelor de hotar, care au fost formate din pardoselile de beton și de lemn, or, la materialele cauzei nu este anexat nici un înscris care ar confirma nemijlocit ocupațiunea realizată de către Consiliul Municipal Chișinău asupra apartamentului care se află în proprietatea reclamantului.

De altfel nu pot fi reținute nici alegațiile reclamantului cu referire la

răspunderea Consiliul Municipal Chișinău pentru faptele Gestionarului APLP nr. 50/142.

Or, Asociația Proprietarilor Locuințelor Privatizate nr. 50/142 cât și Consiliul Municipal Chișinău reprezintă entități juridice distincte. Respectiv nu poate fi pusă în sarcina pârâtului răspunderea pentru acțiunile realizare de către un alt subiect de drept.

Coroborând normele legal citate cu circumstanţele speţei, instanţa deduce, la caz nu s-a constatat lezarea de către Consiliul Municipal Chișinău a drepturilor fundamentale ale omului cu cauzarea prejudiciilor în proporții deosebit de mari și esențiale pentru familia Tudor Borțoi.

În acest context, instanţa de judecată, conchide că încălcările revendicate prin prezenta acţiune, nu îşi găsesc confirmare prin prisma cadrului normativ în vigoare la data desfăşurării activităţii administrative, prin urmare argumentele părţii reclamante în acest sens sunt lipsite de suport juridic.

Astfel, analizând normele legale citate mai sus în coraport cu circumstanţele de fapt ale speţei şi materialul probatoriu administrat, instanţa conchide că, nu a constatat lezarea de către Consiliul Municipal Chișinău a drepturilor reclamantului, ceea ce în consecinţă constituie temei de respingere a cererii de chemare în judecată depusă de constatat lezarea de către Consiliul Municipal Chișinău, ca fiind neîntemeiată.

Corespunzător, ținând cont de respingerea ca fiind neîntemeiate a pretențiilor privind constatarea lezării de către Consiliul Municipal Chișinău a drepturilor fundamentale ale omului cu cauzarea prejudiciilor în proporții deosebit de mari și esențiale pentru familia Tudor Borțoi, instanța de judecată va respinge, subsecvent, și cerințele privind încasarea din contul Consiliului Municipal Chișinău, a sumei totale 1 318 001,4 lei pentru despăgubirea prejudiciului material cauzat prin tulburare de posesie și prin deteriorare intenționată a bunurilor; Încasarea în viitor din contul Consiliului Municipal Chișinău în beneficiul lui Borțoi Tudor a sumei totale 7 972,3 lei în zi, pentru prejudiciului material care va fi în viitor cauzat prin tulburare de posesie și prin deteriorare intenționată a bunurilor și încasarea din contul Consiliul Municipal Chișinău a sumei 100 000 lei pentru despăgubirea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea continuă a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Potrivit art. 224 alin.(1) lit. f) Cod administrativ, *examinînd acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri, respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit. a)–e).*

În conformitate cu art. 224 alin.(1) lit. f) Cod administrativ, instanța de judecată,

hotărăște:

Cererea de chemare în judecată depusă de Borțoi Tudor către Consiliul Municipal Chișinău privind constatarea faptului și repararea prejudiciului material și moral, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la pronunțarea dispozitivului, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediu Râșcani).

Motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărârea contestată.

Președintele ședinței,
Judecător Guzun Corneliu

Copia corespunde originalului